

ПРИКАЗ НОВОГ ПРАВИЛНИКА О ПЕДАГОШКОМ И АНДРАГОШКОМ АСИСТЕНТУ

ПРАВИЛНИК О ПЕДАГОШКОМ АСИСТЕНТУ И АНДРАГОШКОМ АСИСТЕНТУ ("Службени гласник РС", број 87/2019)

На основу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019 и 27/2018 - др. закон - даље: **Закон**) члан 136. став 11. и члан 141. став 9. којима је прописано да министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (даље: **министар**) уређује ближе услове за рад педагошког и андрагошког асистента, прописује ближе услове у погледу степена и врсте образовања педагошког и андрагошког асистента, програм обуке за оспособљавање андрагошког асистента за рад са одраслима и програм обуке за педагошког асистента, министар је донео Правилник о педагошком асистенту и андрагошком асистенту ("Службени гласник РС", бр. 87/2019 - даље: **Правилник**).

Правилник је ступио на снагу 20. децембра 2019. године, а одредбе које се односе на педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом почињу да се примењују након почетка примене аката Владе којима се уређују каталог радних места и коефицијенти за обрачун и исплату плата за тог асистента.

Ступањем на снагу Правилника престао је да важи Правилник о програму обуке за педагошког асистента ("Просветни гласник", број 11/2010, даље: **раније важећи Правилник**).

Правилник, у односу на раније важећи Правилник, много шире и прецизније прописује ближе услове за рад, степен и врсту образовања, програм обуке за педагошког асистента и, овим Правилником, прописују се ближи услови за рад, степен и врста образовања и програм обуке за андрагошког асистента.

Према одредбама Правилника:

- **педагошки асистент** пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у предшколској установи и основној и средњој школи (даље: **установа**) и помоћ запосленима у циљу унапређивања њиховог рада;
- **андрагошки асистент** пружа подршку одраслима за укључивање у систем образовања и помоћ запосленима у остваривању програма образовања.

Додатна подршка педагошког асистента

Педагошки асистент:

- пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању и групи деце и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом;
- пружа помоћ и подршку наставницима, васпитачима и стручним сарадницима у циљу унапређивања њиховог рада са наведеном децом и ученицима;
- активно и континуирано сарађује са родитељима наведене деце и ученика, односно другим законским заступницима (даље: **родитељи**);

- заједно са другим запосленима - наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, као и органима установе, директором и тимовима, сарађују са надлежним органима јединице локалне самоуправе, организацијама, установама, службама и удружењима.

Додатна подршка андрагошког асистента

У циљу квалитетног остваривања активности образовања одраслих, андрагошки асистент:

- пружа подршку полазницима и кандидатима у складу са њиховим потребама;
- сарађује са извођачима активности образовања одраслих и запосленима (стручним сарадницима, сарадницима и др.);
- сарађује са надлежним органима јединице локалне самоуправе, установама, организацијама и удружењима.

Додатна подршка педагошког асистента деци и ученицима

Педагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку:

- **групи деце и ученика у установи ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању:**

- приликом уписа у установу и код прикупљања докумената за остваривање других права и услуга ван образовања и васпитања (на основу уписа у установу);

- у обезбеђивању превоза до установе, уџбеника, других наставних средстава, асистивне технологије и друге опреме неопходне за активно учешће у настави и учење;

-у превазилажењу баријера повезаних са специфичним етничким, културним, језичким и другим специфичним идентитетима у разумевању и афирмисању културне традиције заједница из којих деца и ученици долазе;

- у процесу социјализације и укључивања у установу, васпитну групу/одељење и у препознавању стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу;

- ученику: у развијању мотивације за учење, односно стицање образовања, као и грађење позитивне слике о себи и својим капацитетима; развоју вештина за успешно школско учење; у учењу и изради домаћих задатака; савладавању и усавршавању српског језика; укључивању у ваннаставне активности и извршавању других обавеза у остваривању образовних циљева; у развоју позитивног става према настави и наставницима и развијању толеранције између ученика.

Такође, прати и подржава наведену децу и ученике у формирању позитивног односа према школи и наставку школовања; води рачуна о редовном похађању активности/наставе; прати редовност долазака у установу, здравствено-хигијенски статус, социјални статус у оквиру васпитне групе/одељења, потребе у вези са наставом, знањем и вештинама, посебна интересовања и склоности;

Педагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку:

- **групи деце и ученика у установи са сметњама у развоју и инвалидитетом:**

- посебно код превазилажења физичких, комуникацијских и социјалних баријера, у складу са индивидуалним образовним планом два (**ИОП2**);
- изради задатака, односно подршке у учењу и мотивисању на учење и учешће у ваннаставним активностима, као и подршку у комуникацији у установи;
- у овладавању асистивном технологијом и њеном коришћењу;
- код укључивања у васпитну групу, односно одељење, нарочито у периоду транзиције;
- у развијању позитивног става деце и ученика у односу на децу и ученике којима је потребна додатна подршка;
- ради осигуравања безбедности деце и ученика током боравка у установи, трајања наставе у природи или екскурзије.

Додатна подршка андрагошког асистента полазницима

Андрагошки асистент пружа подршку одраслима, односно полазницима програма функционалног основног образовања одраслих (даље: **програм ФООО**), тако што одрасле, односно полазнике:

- информисе о могућности стицања, односно завршавања програма ФООО кроз координисане активности са наставничким тимом за реализацију програма ФООО (даље: **наставнички тим**) и локалним партнерским тимом (даље: **ЛПТ**) уз могућност укључивања и мобилних тимова за социјално укључивање Рома;
- мотивише за укључивање у систем образовања;
- помаже им у отклањању баријера за упис и похађање наставе кроз подршку у решавању питања њиховог превоза до школе и учествује у активностима основне школе са локалним партнерима (средња стручна школа, центар за социјални рад, Национална служба запошљавања, казнено поправни завод (даље: **КПЗ**), јединица локалне самоуправе) и у превазилажењу тешкоћа у учењу;
- учествује у остваривању наставних и ваннаставних активности дефинисаних у оквиру годишњег плана рада школе и предлаже, у сарадњи са наставничким тимом, листу могућих активности у односу на структуру полазника;
- помаже у остваривању интереса посебних циљних група укључених у образовни процес и у остваривању индивидуализованих програма у додатној и допунској настави, у избору стручних обука;
- води андрагошку документацију кроз књигу андрагошке евиденције, у складу са правилником којим се уређује вођење евиденције у школи.

Подршка педагошког асистента наставницима, васпитачима, стручним сарадницима и родитељима

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, пружа помоћ и подршку на следећи начин:

1) васпитачу, наставнику и стручном сараднику,

- у прикупљању информација и достављању докумената о породици, као и информација од породица, органа јединице локалне самоуправе, организација,

установа, служби и удружења; помаже у процесу уписа и укључивања деце и ученика у установу;

- код праћења редовности похађања активности/наставе;
- у превазилажењу баријера које су повезане са специфичним етничким, културним, језичким и другим специфичним идентитетима деце и ученика;
- у превазилажењу стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији;
- у планирању и реализацији активности на обезбеђивању толеранције и међукултурног дијалога у учионици и школи;
- код укључивања садржаја из културне традиције деце и ученика у наставу и ваннаставне активности;
- у припреми/адаптацији, одговарајућих метода и дидактичког материјала за рад;
- у вођењу педагошке документације;

2) родитељима,

- прибављањем докумената; давањем неопходних информација за остваривање права и обавеза њихове деце у образовању и васпитању, прикупља информације и помаже родитељима при остваривању права на упис у припремни предшколски програм (даље: **ППП**) и у први разред, коришћење афирмативне мере и др. и о правима, обавезама и одговорностима родитеља;
- пружањем подршке праћењем и обавештавањем о редовности похађања наставе/активности, као и напредовању у учењу; подстицањем мотивације родитеља за учење и образовање њихове деце; подстицањем сарадње породице и установе кроз теренски рад и обилазак породица;
- пружањем помоћи у развоју родитељских вештина за помоћ деци за школско учење, израду домаћих задатака и извршавању других обавеза у остваривању образовних циљева; у разумевању и афирмисању њихове културне традиције у установи, у препознавању стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу, као и пружању помоћи родитељима и њиховој деци у социјалном укључивању, као и укључивању родитеља у тимове установе; мотивисањем родитеља за укључивање у активности школе (савет родитеља, предавања за родитеље и сл.).

Педагошки асистент за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, пружа помоћ и подршку, на следећи начин:

1) васпитачу, наставнику и стручном сараднику,

- у припреми за реализацију васпитно-образовног/образовно-васпитног процеса уважавајући искуства и претходна знања деце и ученика;
- у организацији посебних активности на нивоу васпитне групе, одељења, установе и општине (обележавање значајних датума, посете музејима, позориштима, организација излета, наставе у природи, екскурзија, итд.);
- у процесу укључивања деце и ученика којима је потребна додатна подршка у васпитну групу или одељење;
- сарађује у конципирању и реализацији активности за препознавање стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу;

2) родитељима,

- у периодима транзиције; саветује родитеља о примени различитих вештина којима се подржава развој детета; информише родитеље о правима у систему образовања и васпитања и доступним мерама подршке.

Начин пружања помоћи андрагошког асистента наставницима, васпитачима, стручним сарадницима и директору

Андрагошки асистент пружа помоћ на следећи начин:

1) наставнику и стручном сараднику,

- сарађује у припреми и помаже у реализацији остваривања програма ФООО;
- помаже наставнику у припреми и изради материјала за учење и наставу у складу са препорукама о реализацији наставног плана и програма датим у Приручнику за остваривање програма ФООО и Материјалима за наставнике за реализацију програма ФООО;
- учествује у: планирању ваннаставних активности у сарадњи са наставничким тимом и предлаже одређене активности у односу на структуру полазника и годишњи план рада школе; активностима школе и локалних партнера у циљу реализације програма ФООО (средње стручне школе, центри за социјални рад, Национална служба за запошљавање, КПЗ, јединица локалне самоуправе);

2) директору,

- помаже у координацији рада наставничког тима и ЛПТ.

Важно је напоменути да, андрагошки асистент учествује у извештавању о активностима спроведеним на реализацији програма ФООО за надлежни сектор у министарству надлежном за послове образовања (даље: **Министарство**) и да успостављању сарадње школе са социјалним партнерима у јединици локалне самоуправе (локална самоуправа, служба за запошљавање, центар за социјални рад) на начин прописан Правилником.

План рада, извештај о раду и учествовање у раду стручних органа и тимова

План рада педагошког и андрагошког асистента саставни је део годишњег плана рада школе, односно извештај о њиховом раду саставни је део извештаја о реализацији годишњег плана рада школе.

Извештај о свом раду педагошки и андрагошки асистента подносе директору два пута годишње.

Педагошки асистент и андрагошки асистент учествују у раду стручних органа установа: васпитно-образовног, наставничког и одељењског већа, стручних већа за области предмета, стручног актива за развојно планирање, стручног актива за развој школског програма, педагошког већа, тима за пружање додатне подршке детету, односно ученику и полазнику, наставничког тима за ФООО, тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, тима за инклузивно образовање и других тимова.

**Степен и врста образовања
педагошког и андрагошког асистента**

<p>педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању</p>	<ul style="list-style-type: none"> - средње образовање у четворогодишњем трајању - знање ромског језика - <u>савладан програм обуке у складу са Правилником</u>
<p>педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом</p>	<p>-одговарајуће високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, мастер струковне студије, специјалистичке академске студије) или</p> <p>-на основним студијама у трајању од најмање четири године, по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године:</p> <p>-мастер дефектолог на академским студијама другог степена или лице које је стекло стручни назив дипломирани дефектолог на основним студијама у трајању од најмање четири године, по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године;</p> <p>-лице које испуњава услове у погледу степена и врсте образовања за наставника друштвено-хуманистичке групе предмета или стручног сарадника -педагога, психолога, андрагога или логопеда, који има <u>савладан програм обуке у складу са Правилником.</u></p>
<p>андрагошки асистент</p>	<p>-средње образовање,</p> <p>-<u>савладан програм обуке</u> "Интегрални програм обуке за остваривање основног образовања одраслих по моделу функционалног основног образовања одраслих", према Правилнику о условима у погледу простора, опреме, наставних средстава и степена и врсте образовања наставника и андрагошких асистената за остваривање наставног плана и програма основног образовања одраслих ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 13/13 и 18/13).</p>
<p>андрагошки асистент у издвојеном одељењу у КПЗ</p>	<p><u>завршен</u> и Модул - <u>обука</u> наставничког тима за имплементацију програма ФООО у КПЗ.</p>

НАПОМЕНА:	Сва лица наведена у табели која немају савладан програм обуке у складу са Правилником, дужна су да доставе доказ о савладаном одговарајућем програму обуке у року од шест месеци од дана пријема у радни однос.
------------------	--

Програм обуке

Програм обуке за педагошког и андрагошког асистента који обавља ове послове бесплатан је и остварује се са Листе програма од јавног интереса, које решењем одобрава министар, а могу га остваривати: Завод за унапређивање образовања и васпитања, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Педагошки завод Војводине, високошколска установа која реализује образовање кадрова за рад са децом/ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, научни институт или друга научноистраживачка установа у саставу универзитета, која реализује научноистраживачке и наставне активности у области андрагогије.

Програм обуке може бити саставни део Каталога програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника у оквиру кога су дефинисани реализатори, уз сагласност Министарства.

Лице које има савладан програм обуке према Правилнику о програму обуке за педагошког асистента ("Службени гласник РС", број 11/10) или модуларни Програм обуке за педагошког асистента из 2016. године, сматра се да има савладан програм обуке за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовање у складу са Правилником.

јануар 2020. године

аутор: Биљана Антић, дипломирани правник